

acaba sos dies / --- / Com veig que tu no tens culpa / sinó alguns qui no deurian .. / perquè si en tal *perseveran* / és impossible que viscans», Rafel Bover, cap a 1625 ((JMBover, *BiEscrBal* 1, 118, v. 15). «Lo qui servint *persevera*, / eixe alcança allò qu'espera» val., CRos, *AdagesR*, a 1736 (p 70) «Una vall, una vall, he deixada endarrera, / amb ses cases a dins la profunda verdor, / on l'amor assolit tendrament *persevera* / sentint l'aigua que cau en un camp d'abundor / ---», JoCarner (*Excelsior*, 1911, el magistral sonet, per desgràcia no prou respectat en les *O C Per*, 763).

Perseverant, Eiximenis, supra; «*perseverant* falsa i mentirosa obstinació ---» en la petrarquesca *Lletra de Reials Costums*, fi S XIV (AIEC 1, 347, f° 50r°) *Perseverança*: «Tot aquell any *perseveraren* e foren ensemps, Blanquerna e Narpan, en fer penetrència --- Blanquerna respòs --- que *perseverança* era virtut on era demostrada la perfecció de les altres virtuts --- cor sens perfecció de virtuts no pot ésser *perseverança* --- per açò cové que servescha *perseverança* ---», *Blanq* (NCL 1, 277.22). També en Eiximenis Una variant *perseverància* ha estat rebutjada amb raó per Fabra (per més que la vagin usar alguns, com ja Busa-N, segurament guiant-se pel seu model cast.) *Persever* rar.

SEVER, de l'àr. *šībar* id □ 1^a doc: *sèver*, 1429 (*Decam*); *açéver* c. 1450, JRoig; *sèver* S. XVI

És l'àloc, de gust amarg, i en àrab es deriva normalment de l'arrel *sābar* 'suportar amb paciència', 'āsbar 'ser amarg, penós'; *RMa* porta el substantiu vocalitzat *sībar* i també *sābir*, però tant el mot català com el port. *azève* i el cast. *acíbar* han de venir de la primera, car el s emfàtic obria molt la vocal següent

En part apareix en català amb l'article àrab aglutinat, com en cast. i portuguès: «Lo desmamar / partex l'amor: / en l'amargor / d'açéver groc, / qual en lo broc / de lurs mamelles / se posen elles», Jaume Roig (*Spill*, 9839) Ha restat, almenys en part, com a forma viva en el P. Val, *asever*, Cavanilles (*Observ* II, 329); «*acèber* acíbar», CRos (*Dicc.* 1764), «*acéber*. acíbar, medicina amarga», Sanelo, f° 21. Però *sèver* OPou (*TbPu*, 1575, 48b), i ja en el *Decam*: «pres una de les rahils del *sèver* --- sentí lo *sèver* --- lo scopí ---», VIII, § 6, 461.22 (trad. «l'àloc»); «qual cosa és aquella que 'ns met sucre en l'esperit y amarga més que el *sèver*?», Pere Serafi, S XVI Els diccs. des del *DTO* (Lacav., Belv., Lab) registren *cever* sense accentuar (detall sense significació en els dos primers, que tampoc no en posen en un mot com *cànter*; potser també en els altres dos, tot i que accentuen *cànter*); *sèver* ja *DOrt*; a Mall. el *DAmen* recull *cèva* f. L'AlcM s. v. *acever*, *acéver* porta dos exs antics i del JRoig Fabra, *Gram* de 1912 (p 12), li dóna la pron *séba*, que és incòmoda com a equívoca; hom tendeix a pronunciar *sébar* i realment no hi hauria mal a Bna., a alguns, ajudant-hi això (i per influència de llevadores i metges de parlar acastellanat) he sentit dir *siba*

N'hi ha una variant no castellanitzada *sèver secotri*, adjectiu explicable perquè es produïa a l'illa aràbiga de *Soqotra* o *Socótora* a l'Oceà Índic, d'on àrab *sībar*

soqotri Una mica alterat en l'*Orde Breu* (contra la pesta) de Bernat Mas, a 1625 «los rics usaran les següents. prendran una onsa de *cevet cicotri*, dos dragmes de mirra, una dragma de çafrà i mitg escrípol de ambre ---» (26). *Sèver sicotri* en les receptes del manescal Díez, S XV (*DAG*) El meu pare (Bna, fill d'empordanesos) pron *sabét sikutri*, la meua mare (Girona) *sabé sikutri* (1932); Careta (p 466) desaprova la pron *ceba sicotri* i recomana substituir-la per *cèber* o *acèber sucotri Aloe cicotem* en Arnau de Vilanova (*An Sa Tarr.* XXII, 9), error de lectura per *cicoteri* Figt.: «es deixava caure capolat --- damunt del lit --- necessitava estar sol, remugar encara les arroves de *sèver socotri* que des de feia quinze dies anava mastegant; cercar --- l'àncora de salvació ---», NOLLER (*Febre d'Or* II, 259.7)

A part de les formes cast. i port. normals, C. Michaelis assenyala *acebar* emprat deu vegades en la *Caça de las Aves* (c. l'a. 1400), *azéver* (3 cops), *acéver* (2) en l'*Alveteria* portuguesa de Mestre Giraldo, a. 1318, *azebre* en la falconeria de Ferreira (a 1612) i en les receptes del viatger cincenista Garcia da Orta (*RLus* XIII, 263 4) Formes provinents de l'altra vocalització aràbiga són sic. *zabbara* i campid *sebada* (MLWagner, *ASNSL* cxxv, 116), que s'acosten al nom de l'ATZAVARA, la qual verament prové de la mateixa arrel aràbiga

Severament, *severitat*, V. *sever* *Sevestre*, V. *savastre* *Sevina*, V. *savina*

SEVÍCIA, pres del ll. *saevitia* 'violència', 'crueltat', derivat de *saevius* 'cruel, inhumà'. □ 1ª doc.: Lab 1864. No del tot rar, però tampoc d'ús freqüent. «L'ànima resguardada de la *sevicia* soferta pel cos? --- ànima i cos tot és u, i l'un no pot restar pur si és sollat l'altre» parlant de la violació soferta per Irene de Vilacolum; Coromines (*Prometeu* x, 2, O C, 285b), que en altres passatges de la trilogia parla de la sevícia soferta pel jovenet Tomàs a mans del sàtir cabrer Silèn. A penes s'ha usat mai en català el verb *sevir* (ll. *saevire*) que *AlcM* assenyala a les *Const de Catalunya* i registra Lab. 1864.

Sexa, V. *xeixa* *Sexagenari*, *sexagèsim*, -èsima, *sexagesimal*, *sexdígital*, V. *sis*

SEXE, pres del ll. *sexus*, -ūs, id. □ 1ª doc.: *sexu* 1515 (en un llibre religiós citat per *DAG*), *sexo*, Lacav., Belv., Lab 1840-64; *sexe*, Lab 1888

Tardà; però aviat es va catalanitzar, o almenys popularitzar, encara que es continuà usant bastant de temps la forma mig llatina *sexo*, de la qual avui ja no es recorda ningú En el sentit de 'òrgan sexual femení', que ja es troba en llatí en Plini i Lactanci, també s'usa a tall d'eufemisme en català: «--- una punyalada en el *sexe*», JM. de Sagarra, en la seva magnífica novel·la *All i Salobre*, capítol del qual s'escandalitzaren alguns gatamoixes de Girona, Bna etc; el resultat fou .. que després escriví la seva repugnant, pornogrà-